

USKMATU

MAX SEECK

Soome keelest tõlkinud Triin Aimla-Laid

Williamile

Kulub veel mitu aastat,
enne kui luban sul seda raamatut lugeda.
Pea ikka meeles, et isa ei ole nii hullumeelne mees,
kui teksti põhjal oletada võiks.

I

Tuul oli tugevnenud ja suure, krohvitud betoonist ja klaasist seinetega eramaja nurkadest kostab rahutut oigamist. Katuseräästas-test alanud nagin on tasahilju valjenenud ja nüüd meenutavad nõrgad praksatused lõkketuld. Terrassile tekkinud ja sellel valgeid luiteid moodustanud lumekord on kui nõiaväel minema puhutud ning see annab aimu puhuja tugevusest. Maria Koponen seob villase mantli vöö kõvasti piha ümber ja põrnitseb elutoa suurtest akendest välja pimedusse. Ta silmitseb jäätunud merd – mis sel aastaajal hämmastavalt sarnaneb lageda põlluga – ja seejärel paadisillale viivat teed, mida valgustavad põlvkõrgused laternad.

Maria surub varbad sügavale peaaegu kogu ruumi põrandat katvasse karvasesse vaipa. Majas on hubane ja soe. Siiski on tema meel rahutu ja pisimadki puudused tunduvad erakordselt ärritavana. Nagu näiteks need neetult kallid õuevalgustid, mis ei taha ega taha korralikult põleda. Maria virgub mõtisklustest alles seepeale, kui märkab, et muusika on vaikinud. Ta läheb kaminast mööda tohtu suure raamaturiiulini, kuhu on viide korralikku ritta seatud tema abikaasa peaaegu neljasajast vinüülplaadist koosnev kogu.

Maria on aastate jooksul harjunud, et selles majas ei kuulata muusikat nutitelefonist. „Vinüülil on nii kuradi palju parem heli,“ oli Roger öelnud juba mitu aastat tagasi, kui Maria esimest korda plaadikogu ees seisatas. Siis oli plaate üle kolmesaja. Peaaegu saja võrra vähem kui praegu. See, et plaatide arv on nende kooselu jooksul suhteliselt vähe suurenenud, meenutab Mariale, kui palju temast kauem on mees elanud. Ilma temata elanud. Maria ise on enne Rogerit olnud koos kõigest ühe mehega:

keskkooli ajal alanud suhe viis noorelt abiellumiseni ja lõppes kuulsa kirjaniku kohtamisega. Vastupidi Rogerile ei ole Maria jõudnudki kunagi vallalise elu maitsta. Vahel sooviks ta, et tal oleks olnud võimalus kogeda ka ebamäärast ekslemise aega, eneseotsinguid ja juhusuhteid. Vabadust. Mariat ei vaeva sugugi mitte teadmine, et Roger on temast kuusteist aastat vanem. Teda närib mõte sellest, et ühel päeval ärkab ta rahutuna, nii rahutuna, et seda on võimalik vaigistada üksnes piisavalt palju kordi tundmatusse sööstes. Ja Roger on seda oma eelmises elus kogeda jõudnud. Nüüd korraga, sel tormisel veebruariõhtul, kui ta kõnib üksinda nende suures mereäärises kodus, tajub Maria seda kõike esimest korda ähvardusena. Tasakaalutusena, mis võib laeva liiga kreeni kallutada, kui nende suhe peaks kunagi tõelise tormi kätte sattuma.

Maria tõstab plaadimängija nõela üles, võtab sõrmede vahele Bob Dylani „Blonde on Blonde“ plaadi ja asetab selle ettevaatlikult pappümbrisesse, mille kaanel vaatab pruunis seemisnahast jakis ja musta-valgeruudulise kaelarätiga noor artist enesekindlal mossis pilgul kaamerasse. Maria paneb plaadi riulisse ja valib tähestiku järgi seatud kogu tagumisest otsast suvaliselt järgmise. Lühikese krabina järel kostab kõlaritest Stevie Wonderi mesine ja heatahtlik lauluhäääl.

Ja siis näeb Maria seda uuesti. Seekord silmanurgast. Rannale kõige lähemal seisev valgussammas kustub hetkeks. Ja süttib siis uuesti põlema.

Just nagu hetk tagasi, kustub see üksnes sekundiks. Maria teab, et lampide LED-valgustorud on alles enne jõule vahetatud. Ta mäletab seda hästi, sest ta ise maksis elektriku ehmatavalt suure arve. Ja just sellepärast ajab see tühine asi tuju pahaks.

Maria võtab telefoni ja kirjutab Rogerile sõnumi. Ta ei tea isegi, miks ta tahab meest säärase asjaga tülitada, kuigi teab, et teine on parajasti lugejatele esinemas. Võib-olla on põhjus hetkelises üksindushoos, millega seguneb tibake ebakindlust ja asjatut armukadedust. Viivuks põrnitseb Maria juba saadetud sõnumit

ja ootab, et selle allservas olevad väikesed konksud muutuksid siniseks, aga seda ei juhtu. Roger ei vaata oma telefoni.

Samal hetkel jääb plaat ühele kohale kinni. „*What I'm about to. What I'm about to. What I'm ...*“* Wonderi hää l kõlab kobavalt, kui osa lausest on keset selle kaunist sõnumit ära lõigatud. Rogeri mõned plaadid on juba nii halvas seisus, et neid ei ole isegi mõtet säilitada. „Kas selles kuradi majas ei tööta enam miski korralikult?“ Maria tunneb, kuidas teda läbib külmavärin. Ja enne, kui ta jõuab mõttel sabast kinni saada, näeb ta klaasuste taga midagi, mis sinna ei kuulu. Viivuks kattuvad kuju piirjooned tema enda peegeldusega klaasil, aga siis kogu liigutab ja muutub iseseisvaks olendiks.

II

Roger Koponen võtab istet toolil, mille põhi on polsterdatud kareda, kleepuva kangaga, ja kissitab silmi. Konverentsihoone peaauditooriumi kõrges laes ripuvad kohtvalgustid on suunatud otse esinejate näole. Viivu näeb ta üksnes kirkast valgust ja unustab, et tema ja veel kahe kolleegist kirjaniku ees istub nelisada uudishimulikku lugejat, kes on kogunenud kuulama oma lemmikjoodikute mõtteid oma uusimate teoste kohta. Roger mõistab, et sündmus on oluline tema ja ka raamatu tutvustamiseks. Ta mõistab, miks on vaevunud sõitma nelisada kilomeetrit tihedas lumesajus ja ööbima kuskil keskväljaku äärde püstitatud saras, mis näeb siiski väljastpoolt üsna korralik välja ja mille alumisel korrusel on mittemidagiütlev laudlinade ning lauateenidusega eputav kiirtoidukoht.

Üks asi, mida Roger ei mõista, on see, miks on Savonlinna inimesed säärasel öhtul vaevunud kohale tulema. Kuigi tema raamatuid on ostetud kogu maailmas miljonite kaupa, ei saa temast

* Mida ma küll ...; ingl (siin ja edaspidi tõlkija märkused).

kunagi iidolit, keda saadavad kiljuvate fännide hordid. Vaid mõni üksik taipab, et kuigi muusikud ja kirjanikud teevad üsna ühesugust tööd – sama jama, ainult eri pakendis –, suudavad üksnes esimesed panna keskealisi naisi oma aluspükse lavale pilduma. Ja siiski tulevad inimesed kohale. Suurem osa neist on päid pikkamööda ühelt küljelt teisele kallutavad vanainimesed. Kas nad ei ole siis ikka veel tüdinud kõigist neist spordiuudiste-laadsetest enesestmõistetavustest ja pinnapealsetest analüüsidest, mida kirjanikud oma teoste kohta esitavad. Nähtavasti mitte, sest saal paistab olevat puupüsti täis.

Rogeri psühholoogiline õudusromaan, mis ilmus eelmise aasta kevadel, on tema hämmastavalt menuka „Nõiajahi triloo-gia“ kolmas ja viimane osa. Kõiki tema raamatuid on saatnud üsna suur müügiedu, aga „Nõiajahi“ sari purustas kõik senised rekordid. Sellesarnast hiiglaedu ei osanud oodata keegi, kõige vähem Rogeri agent, kes pidas omal ajal teemat liiga kahtlaseks, samuti tema endine kirjastaja, kelle teenetest Roger oli tolle usu-puuduse tõttu loobunud enne sarja esimese osa ilmumist. Triloo-gia tõlkeõigused on mõne aastaga müüdnud ligi kolmekümnesse riiki ja lisa on tulekul. Nad tulid Mariaga juba varem üsna kenasti toime, aga nüüd võisid nad soetada endale kõike, mida vähegi ihkasid. Äkitselt olid kõikmõeldavad naudingud ja luksused neile kättesaadavad.

Kohtumine lugejatega edeneb tavapäraselt. Roger on kuulnud ringsõidul samu küsimusi sadu kordi varemgi ja vastanud neile neljas eri keeles, tõsi küll – vahel kõne kiirust, rõhuasetusi ja pisi-detaile muutes, aga üksnes selleks, et hoida end ärkvel ereda val-guse ja naerupahvakute udus.

„Teie raamatud on üsna vägivaldsed,“ kostab kellegi hääl, aga Roger hoiab pilku veekannul, millest ta endale juba kolmandat või neljandat korda vett kallab. Sedagi kuuleb ta sageli ja see on ka tõsi: jõhkrad tapmised, sadistlik piinamine, naiste seksuaal-selt vägivaldne kohtlemine, painajalikud laskumised vääristunud

vaimu kuristikesse on Roger Koponen raamatutes üksikasjalikult kirjeldatud sündmused.

„Need tuletavad meelde Bret Easton Ellist, kes on tunnistanud, et ta on püüdnud vägivalldajuhtumeid detailselt kirjeldades ise hirmust ja ärevusest vabaneda,“ jätkab sama hääl. Nüüd suunab Roger pilgu kuskil saali keskel istuvale mehele, kelle käes on mikrofon. Roger tõstab klaasi suule ja ootab, et mees jõuaks küsimuseni. Siiski kulub tüütult pikk aeg, enne kui too suudab oma mõtteid koondada.

„Kas teil on hirm? Kas te sellepärast kirjutategi?“ küsib mees viimaks vaikse ja monotoonse häälega. Roger asetab klaasi lauale ja vaatab pealaelt kiilanevat kõhna meest. Üllatav ja huvitav. Isegi jultunud, võiks öelda. Seda küsimust ei olegi ta varem kuulnud.

„Kas mul on hirm?“ kordab Roger ja lähendab suu lauale asetatud painduva varrega mikrofonile. Miskipärast tunneb ta just samal hetkel alakõhus pistet.

„Kas teie raamatud räägivad teie enda hirmudest?“ küsib mees ja laseb mikrofonil langeda. Mehe kõnelemisviis on lausa ärritavalt enesekindel. Selles ei ole kübetki säärast elevil peene-tundelisust, kuulsuse aura tekitatud teatud harrast aukartust, millega Roger on harjunud.

„Just nimelt,“ vastab Roger ja muigab mõtlikult. Ta unustab viivuks küsimuse esitaja ja laseb pilgul pealtvaatajate meres ringi seilata. „Ma arvan, et paberile jääb alati midagi ka kirjanikust endast. Sest tahes tahtmata kirjutavad kõik ju sellest, millest nad midagi teavad või millest nad vähemalt arvavad end midagi teadvat. Hirmudest, lootustest, läbielamistest, tegemata jäänud või vahel liiga mõtlematutel kaalutlustel tehtud asjadest ...“

„Te ei vasta mu küsimusele.“ Kõhn mees on tõstnud uuesti mikrofoni suu juurde. Roger tunneb esmalt hämmeldust ja seejärel torkivat ärritust. „Mis kuradi ülekuulamine see veel on? Sel list jama ei ole ma küll kohustatud mis tahes tingimustel taluma,“ mõtleb ta.

„Kas küsija võiks oma küsimust täpsustada?“ Nüüd sekub dialoogi õhtujuht, kauaaegne kirjanduskriitik ja kohtumise korraldaja Pave Koskinen. Ta on kindlasti mõelnud, et on oma ülesandega stiilselt ja ennast säästmata toime tulnud. Arvatavasti pelgab ta nüüd, et tema kuulsaim külaline, kolme rahvusvahelise menuki autor, pahandab säärase vahejuhtumi pärast. Roger aga tõstab lepitavalt käe ja naeratab enesekindlalt. „Minu viga. Ehk ei mõistnud ma tõesti küsimust õigesti. Et kas ma kirjutan sellest, mida ma ise kõige enam kardan?“

„Ei. Otse vastupidi,“ sõnab mees erakordselt süngelt. Keegi esimeses reas istuv kuulaja kõhib häirivalt valjult.

„Vastupidi?“ küsib Roger ja varjab hämmelduse tobeda naeratuseta taha.

„Just nii, härra Roger Koponen,“ jätkab mees mehaaniliselt. Viis, kuidas ta ütleb Rogeri nime ei ole üksnes sarkastiline, vaid miskipärast ka kuidagi jäine. „Kas te ise kardate seda, millest kirjutate?“

„Miks ma peaksin enda väljamõeldisi kartma?“

„Sest tegelik elu on väljamõeldistest uskumatum,“ vastab kõhna näoga mees ja istub siis uuesti oma kohale. Saali laskub närviline vaikus.

Kümne minuti pärast võtab Roger istet valge laudlinaga kaetud pika laua ääres inimeste ja jutukõminaga täidetud aatriumis. Isiklikku pühendust ootavate inimeste järjekorras on õigustatult esimene Pave Koskinen.

„Suur tänu, Roger. Suur tänu. Ja palun vabandust selle ühe kangelase pärast. Sa tulid temaga väga osavalt toime. Kõiki ei ole kahjuks õnnistatud samasuguse suhtlemisioskusega.“

„Ei ole midagi, Pave. Alati leidub kummalisi kujusid. Selles maailmas vastutab igaüks ainult oma käitumise eest,“ vastab Roger naeratades ja märkab, et mees on sättinud tema ette autogrammi ootele triloogia kõik kolm osa. Kritseldades tiitellehele

lisaks autogrammidele veel midagi pealtnäha isiklikku, heidab ta pilgu enda ees looklevale järjekorrale ja tõdeb endamisi, et kõhna näoga veidrikku ei paista kuskil. Õnneks. Silmast silma kohtudes ei pruugi ta provokatsioonidesse nii diplomaatiliselt suhtuda.

„Suur tänu, Roger. Suur tänu. Meil on kella üheksaks hotelli restoranis laud kinni pandud. Seal pakutakse lihtsalt suurepäraselt lambapraadi,“ ütleb Koskinen naeratades ja jääb tema ette seisma nagu innukas koolitüdruk, raamatud vastu rinda surutud. Roger noogutab aegamisi ja langetab pilgu lauale nagu süüdimõistetule, kellele kohtunik on just nüüdsama karistuse ette lugenud. Koskinenil ei peaks olema raske taibata, et Roger läheks kõige meelsamini kohe oma tuppa. Ta on õppinud vihkama sedasorti tühja suhtlemist ja kohustuslikku punase veini kaanimist, mis vaevalt kuidagi mõjutab seda, kui hoogsalt tema raamatuid ostetakse. Samahästi võiks ta keelduda ja lasta end tembeldada asotsiaalseks sitapeaks.

„See kõlab hästi,“ ütleb Roger hetke pärast väsinud häälega ja veab näole peaaegu usutava irve. Pave Koskinen noogutab rahulolevalt ja paljastab hambad, mis tänu uutele katetele näivad peaaegu valgetena. Mees on kuidagi ebakindel. Siis eemaldub ta lauast ja annab teed raamatuid käes hoidvatele inimestele, kes moodustavad justkui vingerdava sajaljalge.

Kriminaaltalituse üleminspektor Jessica Niemi sätib õlgadeni ulatuvad mustad juuksed hobusesabasse ja tõmbab nahkkindad kätte. Auto laseb kuuldavale heleda hoiatusmärguande, kui ta avab kõrvalistuja ukse samal ajal, kui mootor veel töötab.

„Täna küüti pakkumast,“ ütleb Jessica mehele rooli taga.

„Arvatavasti on parem, kui keegi ei tea, kes sind kohale tõi,“ vastab mees ja haigutab. Viivu vaatavad nad nagu suudlust oodates teineteisele otsa. Siiski ei kipu kumbki end liigutama.

„See oli üks kuradi vale tegu,“ kohmab Jessica, väljub autost ja kissitab silmi: jääne tuul piitsutab ta nägu. Lund on sadanud palju ja kooli juures rassinud lumesahad ei ole rannani jõudnud. Jessica lükkab autoukse kinni ja näeb enda ees suurt moodsat eramaja, kitsast eesaeda, silmade kõrgusele ulatuvat elupuuhekki ja sepietatud väravat. Tänavale maja ette on pargitud kaks politsei väikebussi ja kuskilt kaugelt kostva sireeni järgi otsustades on selge, et neid on siia veel tulemas.

„Terekast kah.“ Paksu sinisesse kombinesooni pakitud mees läheneb furgooni tagant Jessicale. „Koivuaho, vaneminspektor.“

„Jessica Niemi,“ vastab Jessica ja näitab oma ametimärki. Vormirõivastes kolleegid on ta siiski juba ära tundnud. Kõik näevad ülemust, aga ülemus ise ei näe kedagi. Ta on kuulnud möödaminnes ka mõnd hüüdnime. Detective Pirtspere. Lara Croft. PILF.

„Mis siin juhtus?“ küsib Jessica.

„Oi kurat ...“ Koivuaho tõmbab tumesinise villase mütsi peast ja sügab kiilast pealage. Jessica ootab kannatlikult, et mees jõuaks end koguda. Ta vaatab maja ukse poole ja näeb, et see on poolelisti avatud.

„Me saime väljakutse veerand üksteist. Olime Taskineniga siinsamas lähedal ja esimese patrullina kohal,“ ütleb Koivuaho ja viipab Jessica enda järel väravast eesõue astuma.

„Mis teate häirekeskus teile andis?“ küsib Jessica ja tervitab auto juures valvavaid politseinikke kergelt noogutades.

„Me saime teate, et keegi kavatseb end ära tappa. Selles majas,“ ütleb Koivuaho, kui nad terrassil seisma jäävad. Esiku kivipõrandale on tekkinud väike sulalumeloik. Tuul rahuneb viivuks ja mees jätkab: „Uks oli lahti, nii et läksime sisse.“

Katusealuse ereda lambi valgel näeb Jessica, kui hirmunud on suure turske mehe näoilme. Jessica kõverdab valutavaid sõrmi ja püüab luua olukorrast pildi selle vähese põhjal, mida talle on pisut aega tagasi telefonis räägitud.

„Nii et majas ei ole rohkem kedagi?“ küsib Jessica, kuigi teab juba vastust. Koivuaho raputab tõsisena pead ja tõmbab mütsi uuesti kõrvuni pähe.

„Me vaatasime mõlemad korrused läbi. Pean tunnistama, et mu süda ei ole kunagi nii kõvasti peksnud. Ja siis see kuradi muusika, mis kõlaritest kostis.“

„Muusika?“

„See oli kuidagi olukorra jaoks täiesti sobimatu ... liiga rahulik.“

„Kus surnukeha on?“ küsib Jessica, samal ajal kui Koivuaho ulatab talle kuriteopaigale sisenemise tavapärase varustuse: kindad, hingamiskaitse ja kilesussid. Jessica kummardub ja tõmbab sinised kaitseussid mustade tossude peale. Püstolikabuur kolk-satab kergelt vastu põrandat.

„Püüdsime teha nii, et me siin midagi ei puudutaks,“ ütleb Koivuaho ja kõhatab rusikasse. Jessica lükkab otsmikult märja juuksesalgu ja läheb mere poole avanevate suurte akende poole. Ta möödub tualettruumist ja köögist ning jõuab avarasse elutupa, mille seinad on üleni klaasist. Tohtu suurtest akendest paistvad politseiautode vilkurid panevad toas olevad mööbliesemed südamelöökide taktis sinisena tukslema. Tuba meenutab natuke liiga palju akvaariumit, et seda võiks hubaseks nimetada, aga märgates söögilaua taga istuvat kuju, ei ole Jessical enam mahti toa esteetilisi mõõtmeid hinnata.

Jessica peatub viivuks ja püüab mõista, miks toolil peaaegu sirge seljaga naine nii ebaloomulik välja näeb. Siis astub ta mõne sammu lähemale ja tunneb, kuidas tal kõhus õõnsaks tõmbub.

„Oled sa kunagi midagi nii jõhkrat näinud?“ küsib Koivuaho kuskilt tema selja tagant, aga Jessica ei kuule küsimust. Surnud naise nägu on väändunud peaaegu hüsteerilisse irvesse. Isegi tema silmad naeravad. Ilme on täielikus vastuolus selle kurva tõsiasiaga, et naine on hetk tagasi elu kaotanud. Tal on seljas pidulik must avara dekolteeiga kleit. Käed lebavad risti laual. Laud on tühi. Ei telefoni, ei relva. Ei midagi.

„Ma katsusin pulssi. Aga muidu ei ole ma midagi puutunud,“ ütleb Koivuaho ja nüüd pöörab Jessica vanema politseiniku poole. Siis läheneb ta vargsi naisele ja kummardub uurima tema ebaloomulikku irvesse väändunud nägu.

„Kuidas, kuradi päralt ...“ pomiseb Jessica nii vaikselt, et ainult naine võiks teda kuulda, kui ta veel elus oleks. Heites kiire pilgu laua alla, märkab Jessica, et naise paljad jalad on tooli all ristic ja kõrgete kontsadega matist mustast nahast Jimmy Chood on korralikult tooli kõrvale asetatud. Nii varba- kui ka sõrmeküüned on värvitud läikivalt mustaks.

„Koivuaho?“ küsib Jessica, kui tema pilk liigub tagasi naise sunnitult eufoorilisele näole.

„Jah.“

„Te teatasite otsekohe, et tegu on mõrvaga. Kuigi see ei jäta muidugi ka päris tüüpilise enesetapu muljet.“

„Oi, raisk,“ ütleb Koivuaho neelates ja tuleb siis paar sammu lauale lähemale. Higi voolab mööda soonilist meeleskohta kõrva taha ja jääb pidama tugeva kaela ning kombinesooni kaeluse vahele. Mees näib hingetu olendi pilku meelega vältivat ja jätkab siis ebakindlalt: „Kas sulle ei ole veel räägitud, et selle telefoni-kõne häirekeskusesse ...“

„Jah?“ küsib Jessica kannatamatult, kui mees korraks vaikib.

„See naine ei helistanud ise,“ sõnab Koivuaho ja kulutab paar sekundit selleks, et kuivaks tõmbunud huuli keelega niisutada. Jessica teab, kuidas mees lauset jätkab, aga tema sõnade kuulmine paneb ta sellest hoolimata võpatama.

„Seda tegi keegi mees.“

IV

Odav pask. Öhtusöök iseenesest on siiski kujunenud positiivseks üllatuseks, mille eest ei tule kiita sugugi mitte ürituse korraldajat, vaid kolmekümneaastast Alisat, kes töötab Savonlinna raamatupoje juhatajana. Päris võluv tegelane, kes on suutnud muuta oma kauni näolapi ja heleda naeru veelgi ahvatlevamaks tänu sellele, et on hoidnud oma kere erakordselt heas vormis. *Crossfit*. See naine mainis varem jutuajamise käigus, et tema endise kavaleri võtmed olevat jäänud kolmanda korruse korterisse, kuid sellest

hoolimata oli neil õnnestunud õuemööblit kasutades aknast sisse ronida ... Ja nii edasi, ja nii edasi. Täiesti kuradi ükskõik. Roger oli selle asemel jälginud sõnu moodustavaid tagasihoidliku huulelääkega niisutatud huuli, pööramata tähelepanu tema loo üksikasjadele. Peamine oli, et loo tegelasena mainitud „kutt“ oli ühe või teise või nende mõlema ühise otsuse tagajärjel saanud mõne kuu eest eesliite „eks“.

Alisa vaatab teda täpselt nii, nagu teda parimal juhul vaatavad kolmekümneaastased vallalised naised, kes püüavad leida endas tasakaalu igavese nooruse ja tärkava paljunemisinstiti vahel. Roger naudib tähelepanu, mis talle osaks langeb. Noore mehena ei olnud ta kunagi keigar. Ei, tegelikult oli asi siis pigem vastupidine. Suhtlemine vastassugupoolega kiskus kiiva juba varases teismeeas ja esimeste pettumuste leevendamiseks kulus pea kaks-kümmend aastat. Noore mehena oli Roger oma eakaaslastele liiga kummaline ja eriline. Alles neljakümnendate kandis oli ta hakanud usaldama oma välimust ja sarmi ning nüüd juba suutis ta uskuda, et tema vastas istuv naine vaatab ripsmeid plaksutades just teda ja mitte mingit kuradi Shia LeBeoufi nägu noort teenidajat, kes seisab tema selja taga, kallates talle lisaks seda suhteliselt keskpärasest õunabrändit.

Vanusega on tulnud edu, raha, eneseusaldus ja ennekõike sedasorti karisma, mida pole võimalik pelgalt kunstpäevituse, särgi alt punnitavate kõhulihaste ega koheva juuksepahmakaga saavutada. Naised tahavad teda. Ta on sarnaselt nii mõnegi teise tubli mehega leidnud oma segmendi, oma naisetüübi, kellelt ta alati saab. Nende õnnelike seltskonnaga on viimaks liitunud ka Maria. Ja kahtlemata kuulub samasse tüüpi ka raamatupoe Alisa.

„Kas mina olen tõesti ainus, kes ei ole veel „Nõiajahi“ raamatuid lugenud?“ küsib Alisa ja naerab häälekalt. Laua ääres istuvad tallalakkujad teevad ta oma irooniliselt halvustava sõnavalinguga maata ja ühinevad tema naeruga. Alisa maitseb oma jooki ja vaatab Rogerit mänglevalt pokaali tagant, siis kehitab lepitavalt õlgu, nagu oleks ta just tabanud meest lumepalliga otse kuklasse.

Naine flirdib temaga provotseerivalt. Rogeri meelest on see kuradi seksikas. Ta tunneb tärkavat ereksiooni ja kaalub võimalust tõusta lauast ning minna tualetti. Alisa järgneks talle, selles pole kahtlustki. Ta võiks raamatupoe juhatajat seal korralikult suksutada, ilma et tarvitseks talle hetke pärast tillukese hotelli-toa voodis silma vaadata. Kangutada endast mingeid sügavamõttelisi sõnu, samal ajal kui pole enam mingit põhjust sügavaks keskusteluks.

„Alisa, sina kuulud kahtlemata vähemuse hulka,“ sõnab naise kõrval istuv ja naerataav Pave Koskinen, kes kraabib väikeselt taldrikult sulanud jäätist ja jätkab siis: „Tundub, et kõik on neid luge-nud. Isegi inimesed, kes muidu ealeski kriminulle ei loe.“

Roger asetab klaasi lauale, muigab Koskinenile, ja on kindel, et tal ei õnnestu tülga-stust võltsi naeratusega varjata. Vana mees mängib maha oma viimasegi uhkuse, jätkates meelitamist ja püüdes oma tähtkirjaniku jaoks asjatult leevendada torget, mida too olukorda adumata ei oska käsitleda paaritumisrituaali osana.

„Ma pean korraks tualetis käima,“ ütleb Alisa, pühib salv-rätiga suunurka, justkui kuuluks see etiketi juurde, ja tõuseb püsti. Tüdruk on temast sammukese ees. Roger jälgib pilguga, kui Alisa tipib kõrgetel kontsadel ümber laua ja puudutab Roge-rist möödudes kergelt tema selga. Asjatu žest, mäng on talle niigi selge. Viivu silmitseb Roger laua ümber istuvaid dinosaurusi ja märkab, et ainult Pave Koskinen on tõstnud ebakindlust õhkava pilgu Alisa eemalduvale seljale. Nähtavasti on sinulgi siiski veel pulss, Pave. Roger silitab kalvadoseklaasi jalga sõrmega ja kaalub järgmist käiku. Viimasest korrast on juba üle poole aasta möö-das. Sellest saadik on ta endale korduvalt kinnitanud, et enam ta Maria selja taga tiiba ei ripsuta. Vähemalt mitte säära-stes olu-kordades, kus teolt tabamise risk on ahvatlusest suurem. Aga see siin on piiripealne juhtum. Noore naise silmis põlev iha muudab ta eriti huvitavaks, kuigi õhtusöögi jooksul on saanud selgeks, et midagi tõsisemat on mõttetu oodata. Suts ja valmis. Asi oleks paari minutiga aetud.

Roger lükkab tooli lauast eemale, ohkab siis peaaegu erutunult ja tõuseb. Ta vaatab telefoniekraanilt kella ja märkab, et talle on saabunud kolm uut kõnet tundmatult numbrilt. Lisaks WhatsApp-sõnum Marialt. Kahe tunni eest. „Uued kallid õuevalgustid ei tööta!“ Ja selle all pisarais ning vihane oranž emotikon.

Roger tunneb kõhus pistet. See, et ta tunneb oma käitumise pärast südametunnistuse piinu, ei pane teda end sugugi väiksema sitapeana tundma. Roger taipab korraga, et on olnud täiesti vale otsus siduda end kellegagi vaid tahtmatusest kellegagi oma väärt saaki jagada. Ta teab, et ükskõik milline keskealine mees oleks valmis loobuma oma neerust võimaluse eest Maria-suguse naise kõrval vananeda. Ja siiski on tema siin ja praegu sööstmas järele tolele raamatupoeplikale.

„Ära stressa. Ma teen need homme korda.“ Roger ootab viivu, et Maria loeks sõnumit, aga kui seda ei juhtu, pistab ta telefoni tagasi püksitaskusse.

„Vabandage mind,“ ütleb ta mingit alibit selgituseks toomata ja lahkub lauast. Alles söögisaalist välja jõudes kuuleb ta, kuidas kärbsed vaikselt oma suminat jätkavad. Vahtetavad mõtteid selle kohta, kui meeldiv on olnud möödunud õhtu ja Roger Koponen peab kohtumist kindlasti õnnestunuks. Hotelli restoranis ei ole peale nende seltskonna kedagi ja ta sammub läbi inimtühja vestibüüli tualettruumide suunas. Ta möödub vastuvõtulauast, noogutab leti taga istuvale töötajale, kes on just nüüdsama telefonile vastanud, ja näeb naiste tualeti paokile jäetud ust. Süda taob üha tugevamini ja ta näeb juba vaimusilmas, kuidas ta tõstab õige pea musta-valgetriibulise kleidi kõrgemale, tõmbab aluspüksid kõrvale ning surub end noore naise sisse, kattes käega tema suu, et too ei ärataks isegi kogemata teiste klientide tähelepanu. Täpselt sel hetkel, kui ta käsi on puudutamas naiste tualeti ukselinki, kuuleb ta enda selja tagant häält ja tardub paigale. Justkui teismeline, kes on luba küsimata peole lipsamas ja keda ema vihane hääl paigale jääma sunnib. Hääl ei ole aga sugugi tõrelev, vaid pigem andeks paluv. See kuulub vastuvõtulaua naisele.

„Vabandust, sina oled ju Roger Koponen?“ küsib naine turvalisse kaugusesse jäädes.

„Jah,“ vastab Roger ja mõtleb, kas ta saaks veel kuidagi usutavalt väita, et on uksele selgituseks pandud karjusneiu märgis eksinud.

„Sulle on telefon,“ ütleb naine ja Roger märkab, et noor naine on kuidagi murelik. Telefon? Persse, kui halb ajastus.

„See on politsei,“ jätkab naine enne, kui Roger midagi küsida jõuab.

„Mida?“ Küsimus lipsab ebaviisaka tõredusega Rogeri suust, ta on ühtaegu pettunud ja üllatunud. Naiste tualetis kõpsuvad kõrged kontsad vastu kahhelplaate.

„Politsei helistab. Keegi neist on teel siia.“

„Miks ...?“

„Sinu naine. See puudutab su naist.“

V

Jessica Niemi on võtnud käest mustad nahkkindad ja vahetanud need õhukeste elastsete kummikinnaste vastu. Kaitsekinnaste kortse siludes mõtleb ta oma ülemuse Erne sõnadele: „Kindad kaitsevad tõendeid uurijate eest, aga ka uurijaid tõendite eest.“ Hetkel peab see üsna hästi paika. Surnukeha vaadates on võimatu öelda, millesse naine on surnud. Ei paista verd voolavaid haavu, kägistamisjälgi ega muid viiteid surma põhjusele. Laual – või õieti kogu ruumis – võib leida midagi mürgist, mida nad ei suuda palja silmaga eristada.

„Tehniline patrull on kohal.“ Hääl kuulub Jusuf Pepple'ile, kes on uurimisrühma kuuluv kriminaaltalituse vaneminspektor. Jessica pöörab pilgu tumedanahalisele mehele, kes nookab väliskukse poole. Jessica ei näe tänavale, aga ta kuuleb tühikäigul töötavaid mootoreid ja seda, kuidas väikebussi liuguks kinni tõmmatakse. Jusuf on Jessicast paar aastat noorem ilusa näo ja suurte

silmadega sportlik mees, kelle juured on tõenäoliselt Etioopias. Siiski ei ole Jusuf Etioopiat oma silmaga näinud, sest tema on sündinud ja üles kasvanud hoopis Sipoos Söderkullas ja olemuselt vast ehk liigagi sümpaatne maapoiss.

„Kas abikaasa saadi kätte?“ küsib Jessica ja sulgeb silmad. Suur maha elab tuulega samas rütmis ja tundub, nagu püüaks tuul rääkida oma versiooni juhtunust.

„Mees on leitud. Just praegu on keegi Savonlinna politseist teel hotelli, kus ...“ alustab Jusuf, aga samal hetkel kuulevad nad, kuidas mobiiltelefon laulma hakkab. Jessica avab silmad ja vaatab ringi.

„Kus see heliseb?“ pomiseb ta ja näeb, kuidas Jusuf läheneb sohvanurgale toa teises otsas.

„See on siin, kaugjuhtimispuldi kõrval, libisenud patjade vahele.“

„Oota,“ nähvab Jessica tahtmatult ja läheb otsustavalt Jusufi juurde. Diivani peal lebab kuskilt tuttavat meloodiat mängiv iPhone, ekraanil vilkumas mehe pilt. Rouzer <3.

„Rouzer?“

„Roger. Roger Koponen,“ sõnab Jessica ja kummardub telefoni kohale.

„Mees on kuradi tuttava näoga.“

„Sa vist pole eriline lugeja?“ küsib Jessica napilt ja suunab pilgu põrandale. Jusuf vaatab viivu ekraanil naeratavat keskealist meest, enne kui teda tabab äratundmine. Jessica paotab suukaitset, sikutab kinda paremast käest ja vastab telefonile nimetis-sõrme keskmise nuki abil. Siis lülitab ta sisse valjuhääldi.

„Halloo?“

„Maria?“ ütleb otsustav, aga kartlik meeshääl vaikusehetke järel.

„Roger Koponen?“ küsib Jessica vastu ja seab näo telefonile lähemale.

„Kes seal on?“

„Siin räägib kriminaaltalituse üleminspektor Jessica Niemi Helsingi politseist,“ vastab ta ja tõmbab viivu hinge. Mees liini

teises otsas ei ütle midagi. Siiski on Jessica juba mehe ebakindlast häälest taibanud, et kurb uudis on temani jõudnud. „Tunnen kaasa.“

„Aga ... Mis juhtus?“ Roger Koponeni hääl ei ole murdumas, aga see justkui otsiks õiget tooni.

„Mul on väga kahju. Sul on targem võimalikult kiiresti koju tulla,“ ütleb Jessica ja tunneb, kuidas kahjutunne ta kõri nõõrib. Ta ei ole oma ametisoleku ajal jõudnud kuigipalju selliseid jutuajamisi pidada. Kohustus omastele kurb teade viia on varem langenud temale vaid paar korda. Samal ajal on mõned töökaaslased tunnistanud, et kordamine ei tee seda ülesannet sugugi kergemaks. Kuidas öelda inimesele neid sõnu, mille kuulmist kõige rohkem kardetakse. Jessica mõtleb, kuidas ja kellelt tema ise neid sõnu esimest korda kuulis. Kas see võis olla mõni intensiivravi-osakonna arst? Sotsiaaltöötaja? Tädi Tina?

Jessica neelatab, et niisutada kuiva kurku, ja on just midagi ütleva hakkamas, kui Roger Koponen katkestab kõne. Tuul lõpetab nagu tellimise peale ulumise ja korraks kuulevad nad selgelt, kuidas kuriteopaiga uurijad maja ees arutlevad.

„Kas sa ütlesid, et mees on praegu Savonlinnas?“ küsib Jessica, tõstmata Jusufile pilku. Telefoniekraan tõmbub mustaks. Jessica üritab telefoni avada, aga katse ebaõnnestub, sest see nõuab turvakoodi. Korraga on telefonist saanud üksnes kasutu tükike musta metalli.

„Nii vähemalt poisid ütlesid.“

„Raisk,“ pomiseb Jessica jälle, mispeale kaugemal seisev politseinik ajab kõrvad tähelepanelikult kikki. On alles lugu. Soome praeguse suurima eksporditarkvara, krimikirjanik Roger Koponeni naine on surnud, pealegi äärmiselt kahtlastel asjaoludel. Mees ise on Soome teises otsas, mistõttu langeb ära statistiliselt kõige tõenäolisem võimalus. Nende nina ees lebab mobiiltelefon, millelt Maria Koponeni tapnud mees on arvatavasti kõigest viivuke tagasi häirekeskusesse helistanud. Ja seejärel lahkunud tormisesse õhe. Süüdlane ei saa olla kaugel. Aga Jessica taipab kohe, et on oletusega liialt kiirustanud.